

Je moet maar durven: Chinees in tien verdiepingen

Waarom zou je Chinees leren? In de huidige wereld ligt het antwoord voor de hand. Het belang van China groeit met de dag – economisch, geopolitiek, ecologisch – en daar móet Nederland iets mee. Bij voorbeeld die berucht moeilijke taal leren, en dat gaat makkelijker op je vijftiende dan op je vijfendertigste. We hebben in dat opzicht een achterstand in te lopen. In landen als de Verenigde Staten en Canada, het Verenigd Koninkrijk, Australië en Nieuw-Zeeland, Frankrijk en Duitsland is men al heel ver. Nederland mag de boot niet missen.

Maar er is meer. Ten eerste is China niet langer een exotisch, mysterieus land dat we kennen van horen zeggen, een mythische beschaving die toch een beetje klinkt als een andere planeet en figureert in geschiedenisboeken, musea en de verhalen van een enkele ontdekkingsreiziger. China is nu nadrukkelijk aanwezig in een snel globaliserende wereld. Het is niet meer dan normaal dat we voor die wereld belangstelling tonen, zelfs als een cursus Chinees niet garandeert dat je op je vijftienvingstige miljonair bent.

Ten tweede kan belangstelling voor de rest van de wereld juist bij grote afstand tussen het eigene en het andere extra vruchtbaar zijn. Dat zou je de waarde van het verschil kunnen noemen, en een breder nut dan de handelsbalans kan laten zien. Hoe meer een vreemde taal en een cultuur verschillen van de eigen taal en cultuur – geen van beide zijn natuurlijk eenvormig – des te meer kan leren aanzetten tot nadenken. Nadenken over dat andere, zeker, maar ook over het eigene; en over wat het betekent iets als anders of eigen te beschouwen; en over de vraag of het eigene, een taal bij voorbeeld, vanzelf spreekt.

Chinees in tien verdiepingen omvat naast dit boek een website met veel geluidsmateriaal (www.tienverdiepingen.nl). Je leert Mandarijn, de Chinese standaardtaal, en maakt geregeld uitstapjes naar de Chinese cultuur en samenleving van vroeger en nu. Die lopen van klassieke cultuur tot recente maatschappelijke ontwikkelingen: van dichters uit de Táng-dynastie tot sociaal-economische vraagstukken in het China van heden, zoals de tweehonderd miljoen boeren die op drift zijn van het arme platteland naar de relatief veel rijkere steden. Voor het idee van een flatgebouw met zijn verschillende bewoners als hoofdpersonen en sprekers zijn we schatplichtig aan Ulla Göransson en Hans Lindholms *Nybörjarsvenska* (Lund, 1981).

Bij de uitspraak is een goed begin cruciaal, zeker als het gaat om een taal die zo anders is dan het Nederlands. Zo kunnen dezelfde woorden op verschillende toon verschillende dingen betekenen: *jièyān* betekent ‘stoppen met roken’, maar zeg je *jièyán*, dan betekent dat ‘de staat van beleg afkondigen’! Sleutelbegrippen zijn bewustzijn – van wat je oren en je mond moeten doen, en hoe dat al dan niet past in de vakjes van het Nederlands –, zorgvuldigheid en oefening. Daarom bouwen we voort op Jeroen Wiedenholts *De uitspraak van het Mandarijn in 101 oefeningen* (Amsterdam, 2006), een glashelder en op Nederlandstaligen gericht boek met CD-rom, en zijn alle lessen van *Chinees in tien verdiepingen* op de site voorzien van geluidsopnames voor klassikaal en individueel gebruik. Dit is aangegeven met een beeldschermicoon.

Chinees... je moet maar durven. Ja, het is moeilijk. Maar het is prima te doen, en het is spannend, en het is vooral ontzettend leuk. Veel succes!

*

Fresco Sam-Sin en Ans van Broekhuizen-de Rooij schreven het taalmateriaal. Inez Kretzschmar leverde de stukken over het Chinese schrift en maatschappelijke en culturele achtergrond. Ans van Broekhuizen-de Rooij verrichtte het grootste werk bij het verzamelen van afbeeldingen, met foto's door onder anderen David Hiscock en Fresco Sam-Sin. Maghiel van Crevel is initiator, coördinator en redacteur van *Chinees in tien verdiepingen*.